

Bespreeknotitie

Datum 21 juni 2017
Aan Commissie Bestuur
Kopie aan
Van College van burgemeester en wethouders
Wethouder
Onderwerp Toekomstoriëntatie gemeente Langedijk

Geachte dames en heren,

Inleiding

Gemeente Langedijk oriënteert zich op haar toekomst. Zij heeft een rapport laten opstellen waarin de huidige situatie van Langedijk wordt geanalyseerd en toekomstscenario's worden beschreven. Op basis van dat rapport heeft de gemeenteraad van Langedijk besloten een keuze te maken voor een ambtelijke fusie en het college van B&W de opdracht gegeven in overleg te treden met de colleges van mogelijke partners, waaronder de gemeente Schagen. Wij gaan als college in gesprek met het college van Langedijk. In dat gesprek kiezen wij de insteek dat wij niet open staan voor een ambtelijke fusie.

Vraag

Wij leggen onze insteek om een ambtelijke fusie op voorhand af te wijzen voor aan uw commissie om af te tasten wat de gevoelens van de raad zijn ten opzichte van deze kwestie. Wij zijn benieuwd naar uw gevoelens omtrent een bestuurlijke herindeling.

Argumentatie

Langedijk is een buurgemeente in een aangrenzende subregio. Zij werkt intensief samen met de gemeente Heerhugowaard en beweegt zich normaalgesproken in de subregio Noord-Kennemerland. Het belang van de subregio's wordt de laatste tijd minder groot omdat steeds meer op het niveau van de regio Noord-Holland Noord wordt gedaan.

De opgaven en uitdagingen van de gemeente Langedijk verschillen niet wezenlijk van de uitdagingen van de gemeente Schagen. Voor verdere decentralisatie van rijksbeleid, te beginnen met de Omgevingswet, is brede politieke steun. Dat betekent dat de beleidsagenda van gemeenten structureel en fors zwaarder zal worden.

Langedijk heeft een beperkte bestuurskracht en de financiële positie van de gemeente is in de afgelopen periode verslechterd. Daarom is de gemeenteraad van Langedijk tot de conclusie gekomen dat zelfstandig voortbestaan niet meer wenselijk is.

Schagen is ruim vier jaar geleden gefuseerd en zit nog in de eerste raadsperiode van de nieuwe gemeente. Je zou dus zonder moeite kunnen beargumenteren dat we nog niet klaar zijn voor een volgende fusie. Er zijn drie redenen om toch een steek dieper te gaan:

- Als de burens aankloppen is het netjes om open te doen en antwoord te geven.
- "Buurmans land is maar één keer te koop".
- De vraag komt toch een keer op ons af.

Het rapport van Berenschot over de toekomstoriëntatie van Langedijk stelt dat de bestuurskracht van een gemeente uiteenvalt in vier onderwerpen: bestuur, partner, organisatie en gemeenschap. Daarnaast zijn de financiën van belang. Deze vijf aspecten zullen we nalopen in de volgende paragrafen.

Bestuur

Schagen heeft een stabiel politiek bestuur, ondanks de wisselingen in (personele) samenstelling die het college heeft beleefd. Raad en college werken goed samen en het samenspel met de organisatie is effectief. Dat ligt in Langedijk genuanceerder. Je zou kunnen zeggen dat Langedijk meer te winnen heeft bij een herindeling dan Schagen. Het belangrijkste argument tegen een fusie is dat de politiek en de inwoners meer afstand kunnen gaan ervaren bij een grotere gemeente. Dat is wel te voorkomen maar daar zal dan wel extra inspanning op moeten worden gezet.

Partner

De invloed van gemeenten in het intergemeentelijk verkeer wordt voor een groot deel bepaald aan de hand van het aantal inwoners. Wanneer er een fusiegemeente Schagen/Langedijk zou ontstaan zou die 73.600 inwoners tellen. Dat is groter dan Den Helder, Heerhugowaard en Hoorn. Na Alkmaar wordt de grootste gemeente in Noord-Holland noord gevormd. Daar komt bij dat de fusiegemeente Schagen/Langedijk in twee subregio's opereert dat maakt de positie van de nieuwe gemeente interessant en invloedrijk.

Naast grootte is ook bestuurlijke en ambtelijke kwaliteit van invloed op de rol die een gemeente kan spelen. De ambtelijke kwaliteit zal kunnen verbeteren als de organisatie groter wordt. Bij de bestuurlijke kwaliteit is relevant dat de vijver waaruit bestuurlijk talent kan worden geworven groter wordt.

Langedijk kan nu vaak geen vuist maken in het intergemeentelijk verkeer en heeft meer belang bij samenvoeging dan Schagen maar ook Schagen zal een steviger profiel neer kunnen zetten na samenvoeging.

Organisatie

De organisatie van Langedijk kent 159 ambtenaren, die van Schagen rond 350. Samenvoeging van de twee organisaties vergt een behoorlijke investering in tijd en geld. Op termijn kan er een organisatie ontstaan die nog meer in kwaliteit kan investeren. Ook hier is het belang van Langedijk groter dan van Schagen maar ook Schagen zal een groeisprong maken door deze fusie.

Gemeenschap

De gemeenschap van Langedijk wordt hecht en ondernemingsgezind genoemd. Dat is natuurlijk het belangrijkste kapitaal van een gemeente en het sluit goed aan bij de gemeenschap van Schagen, waarvoor dezelfde woorden gebruikt kunnen worden.

Financieel

Langedijk heeft geen sterke financiële positie. Op de langere termijn is er voldoende ruimte om in gezamenlijkheid keuzes te maken die een degelijk financieel beleid mogelijk maken.

Conclusie

Alles bij elkaar genomen is een bestuurlijke fusie met Langedijk op de langere termijn kansrijk en zinvol. Op de korte termijn is het een enorme inspanning met veel onzekerheid en verlies van energie tot gevolg.

Een ambtelijke fusie levert net zoveel inspanning op maar een halfbakken resultaat dat in een later stadium alsnog moet leiden tot een bestuurlijke fusie. Het ministerie van BZK vergoedt de frictiekosten dan ook alleen bij een bestuurlijke fusie. Daarom kiezen wij de insteek een ambtelijke fusie op voorhand af te wijzen. Wij zijn bijzonder benieuwd naar de gevoelens in de raad omtrent een bestuurlijke herindeling.

Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schagen,

gemeentesecretaris

burgemeester

De heer N.H. Swellengrebel

Mevrouw M.J.P. van Kampen-Nouwen

Gepubliceerde bijlagen: